

**ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2**

**The Relationship Between Participation Behavior of Administrators and the Learning
Organization in School under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2**

สมิง โคตรวงศ์

Saming Khotwong

**วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**

Master of Education Thesis in Educational Administration

Phetchaburi Rajabhat University

2556

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
เขต 2
ผู้วิจัย นายสมิง โคตรวงศ์
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร.สุมาลี พงศ์ดิยะไพบุลย์)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา จำปาเหลือง)

.....กรรมการ
(ดร.สุมาลี พงศ์ดิยะไพบุลย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา จำปาเหลือง)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์นิภา เพชรสม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ทองนิล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 **ผู้วิจัย** นายสมิง โคตรวงศ์ **สาขาวิชา** การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2556 **อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก** ดร.สุมาลี พงศ์ดิยะไพบูลย์ **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา จำปาเหลือง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 290 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานตามลำดับ

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการมีรูปแบบความคิด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ตามลำดับ

3. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์เท่ากับ 0.332 ในทิศทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อค้นพบจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีการจัดประชุมบุคลากร ร่วมกันค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาแล้วนำมาวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ขยายขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา ให้สามารถปรับตัวและทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา

Thesis Title: The Relationship Between Participation Behavior of Administrators and the Learning Organization in School under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 **Researcher:** Mr.Saming Kotewong **Major:** Educational Administration **Year:** 2013 **Advisor:** Dr.Sumalee Pongtiyaphaiboon **Co-advisor:** Dr.Monta Jumpaluang

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of participation behavior of administrators, 2) the learning organization of schools, and 3) the relationship between the participation behavior of administrators and the learning organization in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 290 teachers working in the academic year 2009 in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument employed for the data collection was a set of rating-scale questionnaires. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the study were as follows:

1. The level of participation behavior of administrators under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 as a whole was at a high level, as well as when separately considered by each aspect, the levels of the participation behavior of management were ranged from the aspect of problem finding, planning, monitoring and evaluation, investment and operation, respectively.
2. The learning organization of schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 as a whole was at a high level, as well as when separately considered by each aspect, the levels of the learning organization were ranged from the aspect of personal mastery, system thinking, mental model, shared vision, and team learning, respectively.
3. The participation behavior of administrators positively correlated with the learning organization of schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office at a modernly level ($r = 0.332$) with the statistical significance at 0.01.

The findings from this study showed that administrators have the participation behavior at a high level. The personnel always hold the meeting, find the problems and causes of the problems and then analyse strengths, weakness, opportunities and threats, The results of these behaviors were used for the guidelines of continuous learning together. They expanded the job performance which affected the school efficiency to be able to adapt and keep pace with the changing trends of external school environment.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑา จำปาเหลือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์สุเทพ ลิ้มอรุณ ประธานกรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์นิภา เพชรสม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นายเสน่ห์ เจริญศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 นายประชุม แร่งกลีกรณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และนายอุดม เทสนุ่ม ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์นำเครื่องมือไปทดลองใช้ ขอขอบคุณท่านผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จนประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สมิง โคตรวงศ์

ตุลาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	10
แนวคิดและทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	25
โรงเรียนในฐานะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	37
การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ (ต่อ)	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	54
4 ผลการวิจัย.....	56
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.....	56
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.....	62
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.....	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	90
ภาคผนวก ข ขอบความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	94
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	108
ประวัติผู้วิจัย.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2	51
3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2	51
4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดย ภาพรวม.....	57
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการมี ส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา.....	58
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการมี ส่วนร่วมในการวางแผน.....	59
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการมี ส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน.....	60
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการมี ส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล.....	61
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดย ภาพรวม.....	62
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการ เป็นบุคคลที่รอบรู้.....	63
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการมี รูปแบบความคิด.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน.....	65
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม.....	66
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ.....	67
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.....	68
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวม.....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2.1 วงจรการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff.....	16